

Újítók a szénbányáknál

A Nógrádi Szénbányák dolgozóinak szinte kiapadhatatlan kezdeményező-készsége évről évre mind érzékenyebben jönszik közre a munka hatékonyságának elősegítésében és a munkavédelemben. Számos javaslat segített elő a gyors ütemben folyó gépesítés gondjainak megoldását, a műszaki fejlesztést de — főként az anyagmozgatási és a karbantartási feladatok megoldásában — sok példa illusztrálja a nehéz fizikai munka megkönnyítésére való törekvést.

Az újítómozgalom igen fontos része a szocialista versenymozgalomnak, s mindez egyben jelzi is, hogy a vállalat célkitűzéseinek megvalósításában nagy súlyt helyeznek a dolgozók javaslataira, illetve az azokból származó nem kis eredményekre. Ily módon nem véletlen egyébként, hogy az újítási javaslatot benyújtók több mint háromnegyed része szocialista brigádtag.

Az 1976. évi újítási feladatterv továbbra is jól szolgálja célt, hiszen a vállalat és az üzemek előtt álló legfontosabb célkitűzések megvalósítására irányítja a figyelmet. Természetesen, nem marad el a „szellemi plusz” nyújtók ösztönzése sem: a legfontosabb feladatok megoldói részére közel 100 ezer forintnyi különösjelet tűztek ki.

Az eredmények már az elmúlt fél év alatt is jelentek. A legfontosabb teendők közül eddig nyolcra született megoldás, s jelenleg is több benyújtott újítási javaslat elbírálása, illetve ügyintézése folyik. Különösen jelentős, hogy az utóbbi időben nőtt a munkavégzés biztonságát és a munkavédelmet elősegítő újítások száma, melyek közül csupán az első fél évben tizennyolcat valósítottak meg. Az újítók ezekért különjutalmat kaptak.

Az első fél évben 292 újítás érkezett be. Ezek közül 153-at tartottak hasznosításra alkalmasnak. Kalkulált gazdasági eredményük meghaladja a 4,5 millió forintot. Az újítási kedv fellendülését bizonyítja, hogy csupán a közelmúltban húszan adtak be olyan javaslatot, esszerűsítést, amelynek elfogadásával először lettek újítók a vállalatnál. Jelentős az is, hogy a benyújtott újítások száma az elmúlt év hasonló időszakához viszonyítva tíz százalékkal emelkedett, a belőlük származó gazdasági eredmény pedig kétszerese a bázishoz viszonyított összegnek.

E téren az üzemek közül — mint eddig már számtalanszor a nagybányai gépezet áll az élen. 113 javaslatával, őket követi a kányási és a ménesi akna. Az eredményeket és a teendőket egyébként a napokban tárgyalják majd meg a szocialista brigádvezetők és a kiváló újítók együttes tanácskozásán.

Említsük méltó még, hogy a fél év során újabb nagy jelentőségű eredmény is született a szénbányáknál. A Ganz-MÁVAG mátránovákli gyár-egysége új szerelő- és festő-csarnoka alapozásának módosításával, — amelynek kivitelezését az építési üzem végzi — több mint 4 millió fontos gazdasági eredményt várnak az újítás nyomán.

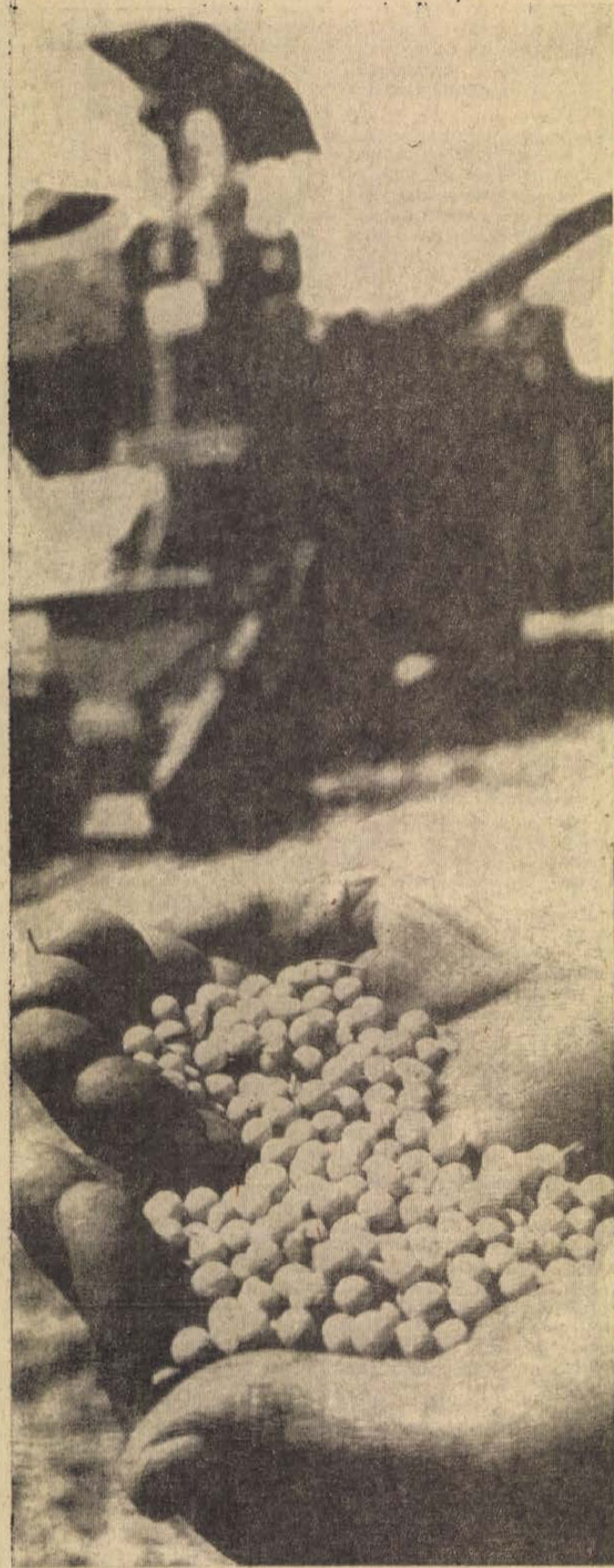
O. L.

Munkában a pásztói malom

(Tudósítónktól.) A pásztói malomban folyik az eszei- a szurdokpüspöki és a pásztói tsz-ek által szállított búza feldolgozása. A szállítási folyamatosságot naponta eléri a 100 vagonos mennyiséget. A búza minősége közepes nedvességtartalma a kívántnál nagyobb. A gabonát feldolgozás előtt szárítják, de még így is gyakran betömődnek a malom szállítócsövél. Tárolási nehézségek nincsenek, a beszállított gabonát folyamatosan feldolgozzák.

Borsószüret

76

— kép: kj —

A nézsai termelősövetkezetben egy esztendője stencilezett lapokat kaptak a termelősövetkezeti tagok. Kérdések sorakoztak egymás alatt, a dolgozók véleményére voltak kíváncsiak az iverk szerkesztői. Új és szokatlan volt, s az egyesülés miatt korai is az információgyűjtés e formájának választása. Az akció fél sikerrel zárult, a lapok ötven százaléka érkezett vissza. Mire voltak kíváncsiak a gazdaság és a pártvezető vezetők? Elsősorban arra, hogy a növénytermesztők, állattenyésztők, traktorosok, miként vélekednek az elnök, a főkönyvelő, a vezetőség, a választott bizottságok munkájáról.

— Lehet, hogy elhamarkodottak voltunk, s várhatunk volna még — mondja Holma Miklós tsz-elnök. — Mégis hasznosnak tartottuk, az emberek ösztönét leírták tapasztalataikat.

Előfordult, hogy a főkönyvelő tevékenységével kapcsolatos kérdésre csak annyi volt a válasz: „Nem ismerem.” Mások a vezetőség tagjait „bólgató jánosoknak” nevezték...

— A feleleteket értékeltük, s közgyűlésen tértünk vissza rá. Néhány dologra tárgyilagosan reagáltunk — jegyzi meg Szalai István, a pártvezető titkára.

A kísérlet egyike volt azoknak a kezdeményezéseknek, amelyekkel Nézsán a szö-

Hatás a pártonkívüliekre

Nem ígért semmit a vezetőség

vetkezeli tagokban még inkább erősíteni szeretnék a tulajdonosi érzést, emelni a vezetés színvonalát. A pártvezető gazdaságvezető tevékenységének fontos részterületeit elemezték, mindennapos témákról beszéltek, hiszen a pártalapszervezet, a kommunista szerepe, feladata megnövekedett, s az ehhez való módszerek is tökéletesíteni szükségesek.

— Közös megegyezés, egyetemes végrehajtás. Így lehetne jellemezni a párt- és gazdasági vezetők kapcsolatát. A munka alapja a cselekvési program. A legfontosabb döntések előtt a párttagok gyűlésen mondják el véleményüket. Nyitott szemmel járják a határt, tisztában vannak a termelősövetkezet előtt álló tennivalókkal — magyarázza Szalai István.

A cselekvési program tárgyalásakor többen hangoztatják: feszített a terv, s akad olyan is, aki kétségbe vonta a teljesítés valószínűségét. Néhány hete úgy nézett ki, az utóbbiaknak lesz igazuk. Az időjárás megtervezhetetlen, a hosszú ideje tartó szárazság következménye: négy-millió forint árbevételi kiesés. Gondterhelten jártak-

Gondolatok - munka közben

Hát, szó ami szó: másra, mint a munkára, a soron következő műveletekre gondolni, amik ha minden úgy megy, ahogy kell, másodpernyi szünetet sem hagynak a főrengésre — nem lehet itt! Hiszen annyira kiszámították a mozdulatokat, olyannyira behatárolt az egymást követő teendők sora, hogy még...

És ha egyszer, még ha meg lehetesen csikorogva is, de beindulnak azok a jelképes fogaskerekek, hát nincs megállás. Mert az öntő — az öntő. A maga forrón zubogó vasával, szikrafröccsenésével, öntők, formázók, segéd munkások tüdejének zihálásával, az állandóan libegő porral, s — az állandó — feszült munkával.

Igen, ilyen, helyesebben: ilyennek kellene lenni a Salgótarjáni Kohászati Üzemek öntődjében dolgozók mindennapjainak. Akik — közöttük az immáron harmincra szaporodott öntő, a jó néhány segéd munkás, meg a kiszolgáló személyzet sokasága — nem az elvégzendő munka miatt dohognak. Hanem: érettel! Hogy mind többet tudjanak önteni, hogy mind folyamatosabban dolgozhassanak, egyre termelékenyebben, a lehető legkevesebb selejttel.

Mert ezt akarják, s miért is ne így lennének vele. Hiszen, miként Varga Béla, az ötvenéves formázó-öntő beszállítópartnerem is, aki harmincegyedik éve dolgozik már ezen a helyen, azt mondja: Nincs az a szakmunkás, de még jobb érzésű segéd munkás sem, akinek ne azon járna az esze, hogy miképp lehetne „megnyomni a gombot”. Higgye el, senki sem, vagy legalábbis nagyon kevesen születtek lógásra!

Ekképp vélekedik a mester, aki egyébként volt már csoportvezető, meg hosszú időn át művezető is — ugyanitt. Jól ismeri magát, magukat, van hát némi alapja annak, hogy így beszéljen. Csapolás előtt vagyunk éppen, befejezték már az öntőszekrény előkészítését, s így szabad az a néhány perc, ami alatt elbeszélgetünk. Illetve beszélgetünk csak, mert miután feltettem neki a kérdést: mi foglalkoztatja munka közben, utána meglehetősen egyoldalúra vált az „eszmecsere”. Ő hallatta csak a szavát, s volt miről.

Legelsőként azt panaszkolt, illetve dehogyan is azt tette, hanem szinte tanácsadóan említette:

— Kétnaponként öntünk csak. Nagy idő ez itt, úgy hogy készülünk rá, mint a világ, legnyitottabb dolgára. Mert szeretjük dolgozni, mert szeretjük, ha nem lesz hulladék a leöntött munkada-

rabból, mert az van szinte minden idegsejtünkben, hogy minél többet, minél jobbat. És nemcsak a pénzért...

Szóval, ez a kiindulópontunk: minél többet, minél jobbat. Igaz, egyben nemcsak a kiindulópontot, hanem a gondok forrását is képezi ez a néhány szó. Mert... Mindenfélé mellébeszélés nélkül az az igazság, hogy sok minden történhetne másképpen is itt. És Varga Béla sorolja is.

A közelmúltban szünt meg az acélöntőde, ahonnan még tizennégy öntő került az öntőüzemükbe. Addig is szorosan voltak, mert nem mai gyerekek, a kohászat ezen része most meg... Gyakran egymásra várnak, hogy dolgozhassanak. Mert nincs daru, mert nincs ez, az, meg aztán szorosan is vannak, hogy szinte egymást zavarják. Pedig, ha valami balesetveszélyes, hát akkor az öntés — az! És hiába a munkatársak közötti megértés, mert annak is van vége. Néha aztán, amikor már az anyaghiány, a kisegítő személyzet hiánya, vagy éppen a felfokozott tenziónyomást — mert mindezt teljesítménye után fizetnek — robbannak az idegek. A munka lázában, vagy éppen a semmittevésért esnek szinte egymásnak jó barátok is... Borzasztó dolog a tehetetlenség — mondja Varga Béla. — Kifejezetten rosszat tesz mindegyikünknek a várakozás, a várakozás. Amikor pedig tudnánk, mi a teendőnk, amikor úgy dolgozhatnánk, mint a „kisangyalok”, amikor öntőhokkra várunk, vagy azt a formaszekrényt üritjük ki, amelyeket munkatársunk félbe otthagytak, mert éjszakai-ban nem tudott már vele végezni, vagy akkor, amikor nekiallunk sóprógetni, vas-hulladékot eltakarítani, szer- számot tisztogatni — ami éppen nem a mi feladatunk lenne, de tesszük, rákényszerítünk, mert nincs elegendő segéd munkás —, hát felmegy az agyunkban a vér. Nem hogy dolgozni kell, hanem azért, mert nem azt végezzük, amire teremtődünk. Amivel hasznot hajthatnánk a vállalatnak és a népgazdaságnak, ami kielégítene tettvágyunkat!

Mert higgye el, nagyon-nagyon szeretünk dolgozni. És talán ezért veszünk észre minden apró-cseprő hiányosságát is... Most is, hogy van? Egy segéd munkás jutna nyolc öntőre, ha éppen nem lenne száradágon. Nem, nem azt akarom mondani, hogy ő ne nyaraljon, nagyon is. De hogy ne tudjanak leíyette valakit ide irányítani, hát az azért már mégis... Azt kérdezie mi foglalkoztat munka köz-

ben... Egyszerű lenne egyébként a válasz: az, hogyan lehet még jobban dolgozni. De hogy nem így van, azt számtalan ok határolja be. Illetve, számtalan hiányosság. Amik közül jó néhány — tudjuk —, mert azért mi is mérlegeljük, mi a jelenleg, s mi a későbbben megoldható, — gond lesz még hosszú idők múlva is.

Igaz, az utóbbi években sokat fejlődöttünk már: korszerűbb berendezések kaptunk, s mi magunk is gyarapítottuk szakmai tudásunkat. S ez mégis kevés! Sokszor elmondogatjuk: a lapát az örökségünk — most, a XX. század utolsó negyedében is. Mert, de mennyiszor megfogadjuk a kezünkben. Talán még annyiszor is, mint a Kubikosok... Pedig nem az a szakmánk. De muszáj az öntőhokot lapátolni, nem várhatunk senkire. Egyébként is, nem olyan régen rendezték a normát... Mi, higgye el, megértjük, hogy többet kell adni, mert csak így boldogulunk jobban. De tudja, hogy a másnapokénti öntés után, amikor kimegyünk megszemlélni, mi lett a munkánkból, hát nem egyszer elsomorodunk. Mert selejt lett. És ez bánt minket. Engem, s a többieket is. Mert szívünket-lelkünket beletesszük, tennénk a formába, de hát a kapkodás, a sietség, a zsúfoltság, az idegesség, a káromkodás... Gyakran ez a végeredmény.

Pedig, hogy szeretjük a jó öntvényeket! Szinte végigsimogatjuk őket darabonként, minden porcikájukat! És mégis... Minden erőnköt itthagyjuk a munkában, ha hazamegyek elnyúlok az ágyon, mert majd leszakad a kezem, fáj a derekam. S ha rágon-dolok, hogy mások milyen munkával keresnek mennyivel többet... Harmincegy év alatt elertem, hogy hazavihettek a családnak négy, négy-ezerkétszáz forintot. Azt hiszi, másutt nem keresnek többet? Dehogyan is nem? Csak hát én már iderögzöttem, s szinte itt vagyok itthon. És a hibákról sem azért beszélünk, hogy bárki szemére hányjuk, hanem hogy többet adjunk. Többet és még többet. Elhiszi?

Ha nem kellene Varga Bélának mondókáját megszakítani, mert intenek neki, jön a vas, akkor is rábólintottam volna: igen, hiszem. Nem, nem azért, mert félig-meddig hivatalos ember: az itteni pártalapszervezet titkára, hanem mert igaz-érig ember. S amit elmond, nemcsak, sőt egyáltalán nem a saját érdekében mondja...

Karácsony György

kombájnosokról való gondoskodásra. A párttagok voltak azok, akik azonnal megértették, hogy a nehézségek közepette, nincs lehetőség célpremiúra. A vezetőség nem ígért előre semmit. Az elnök tréfásan Hofit idézte: „aki nem tud úszni, akkor is megfullad, ha megfizetik.” S most célpremium nélkül is hajszolják magukat a kombájnosok, úgy haladnak, mint-ha legalább százezer forintot ajánlottak volna fel nekik. Nagy dolognak tartják ezt Nézsán, s az is...

A pártalapszervezet tagjai nem várják okvetlenül a gyűlést. — Hogy Zachar Kázmér takarmánytermesztési ágazatvezető fogalmazott, „vedd észre és tedd szavát!” mozgalmat indítottak, s kivétel nélkül mindenki párt-megbízatlanságnak érzi, hogy időben figyelmeztesse a vezetőket, hol szorít a cipő, hol tapasztaltni fejtlenéget, mi-ben lehetne javítani.

Hosszú távon gondolkodnak a nézsaiak. Ezért is fektetnek az eddigieknél jóval több energiát a gazdaság-szervező munkába. Az egyik legfrissebb eredmény: annyi takarmányt takarítottak be, mint még soha. Szinte egy szál fű sem maradt a kaszálokon, legelőkon.

Szabó Gyula